

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szekularizáció.

Ismételten fejtegettük e helyen, hogy a sürgősen való demokratizálás gondolatát a csodálatraméltó népszociológiával dolgozó angol politika varázsolta a már végső erőfeszítéssel küzdő, békéért epedő néptömegek érdeklődésének középpontjába. Sajnos, az angoloktól kínált békát nekünk is le kell nyelnünk; már csak a Németországgal való szoros szövetség is követele, hogy a belső politikában is legyen összhang, hogy az egy fedél alatt lakó szövetséges népek lehetőleg egy politikai koszton éljenek a szomszéd tányérába való sandítás elkerülése végett.

Innen Magyarországból, szorosabban Erdély szívéből tekintve a dolgok folyását, lojálisan elismerjük, hogy az angol kovász erjesztő és bomlasztó ereje nálunk kifogástalanul működik. Az osztrák parlamentnek meg kellett nyílnia, csak azért, hogy Stanek képviselő úr proklamálhassa a magyar megyékkel bővílt cseh királyságot, ha nem hamarabb, de mindenesetre a béketárgyaláson antant segítséggel. A délszlávok is függetlenül akarnak élni Horvátországgal, Boszniával, Dalmáciával egyetemben. Persze mindenk hozzá teszi: salva fide a Habsburg trón iránt. csak az a „cesekély hűtlenség

történjék még a trón, a kormányok jóindulatából, hogy szétrobantassák a dualisztikus államformát: továbbat igazán hűséges és elégedett szolgáló leszenek az uralkodónak. És nálunk? A demokrácia szent nevében türemnk kell Vázsonyi igazságügyi miniszterségét. Mert a választójogi kérdés megoldásával főleg azért kell sietni, hogy visszatérjen az igazságszolgáltatás kúriájához: erre lapja, Az Est naponta figyelmezteti az esetleg aggodalmaskodó olvasót. Az a tény, hogy a miniszterkérés Eszterháznak legelső vizitívél hozzá kellett fordulnia, minden veszedelmet, fenyegetettséget megmagyaráz, melytől a keresztény Magyarország retteghet.

El kell készülnünk a radikális szabadkőművesség leghevesebb támadására, első sorban a katolikusság ellenében. Még el sem helyezkedtek jól a nyeregben, már jelzik, hogy melyik irányban indul meg a támadás. A „Budapest”, miután az Apponyihoz való közelállás, s a „jólértesültség” révén biztosítva vélte a legnagyobbikú érdeklődést, kiadta nevezetes szombati cikkét valamelyes, közeli megvalósulásra szánt szekularizálásáért a főpapi ingatlanoknak. A cikket a napilapokból bizonyára ismerik olvasóink, azért tartalmának ismertetésével nem fogyasztjuk a papir szűkre szabott terjedelmét. Mindenkit kérünk, olvassa el e cikket nagy gondal és

felindulás nélkül, mert igen sokat tanulhat arra nézve, milyen finom modorral dolgoznak ellenségeink. Előre bocsáthatjuk a leg egyszerűbb elmével is megállapítható kirívó célzatossággal: a szabadkőművesség akarja megfosztani az Egyházat vagyontól, vélvén, hogy ködössá téve, minden téren való uralmát örökre biztosíthatja legtermészetesebb ellensége felől; egyúttal: a földre éhes, megmilliomosodott zsidóságnak kezére játszhatja a legősibb magyar földbirtokot. Ezért hangoztatja a papi birtok csekély hozamát. Szokta a zsidó sajtó ezt emlegetni a főúri és állami nagybirtokkal kapcsolatban is, ha a zsidóbérlők rablogzádkodására kellett szutyogatni az államot, vagy mágnásainkat. Megütöközést kell a közvéleményből kiesniholni a hercegprímás 3 milliója miatt — bölcsen elhallgatom az ex offo velük járó terheket és a sok százezerre menő alapítványt, adományt — de arról még a Népszavának sincs mondani valója, hogy egyik budapesti bankigazgató 600 milliót keresett eddig a háborún.

Legkirívóbb e mérgező cikk célzatossága abban a pontban, hol a főpapok jövedelem-redukcióját az alsó papság anyagi helyzetének javulása végett sürgeti. Hát igen, ezen a téren sok, sürgős és égető a tennivaló, ennek a sok kongruás erdélyi plebánia a legkiáltóbb bizonyítéka. Ez idő

Tútori tanács.

Fölös, dolog tudatni véled,
Hogy gyámi tisztem véget ért,
És hogy végkielégítésem
Tanácsom örökségédért...!
Te is, mint sok más, Abszti-módra
Elvégezed már a jogot;
Malőr, hogy félszigorlatodra
A háború tüzet fogott!
Egy éve, hogy irájvilliger vagy,
S gyötör a Waffenlehre most,
Mégérteni fejed elég nagy
Az ábrtrent és a kantinost...
Elérted sárzsiban Petőit,
Tudod a linkszet s merre álli...
Sajnos, hogy jobban nem minősít
A púsza ilasztertretteráj...
S mert addig is, míg lesz kurázsid,
Hogy frontra menj, mint hős alak,
Nagy gond nekem havonta gázsid...
Kenyérbe kell, hogy rakjalak...
Jövöd a katonáskodásban

Nem, nem lehet hamletti lét...
Mást kell keresnem, másba lássam
Életpályád feltételét...!
Megvan! — Sokan kontóznak arra!
Jöhet új kormányváltás...!?
Bolond, ki ilyen zürzavarban
Szerencsevermet másnak ás...
Első az én, magadnak á sod...
Rugtass neki, a mindenit!
Korod és írni olvasásod
Főispánságra képesít...!
Ne félj, majd tenni fogja sok más,
Ha hozzá fogtál meg ne állj;
Taposott földön csak kitarítás,
Igy hozza ezt a stréberáj!
Az ideális rukkolás ma
Rendőes lajtorján oly kevés...
Egy eltörött kis bátor játszma,
Treffert csinál a törtetés...!
Gyorsan tehát, ez több a tennél,
Ki késik, annak esomt marad,
Főúri ágyból nem születél:
Demokratának vald magad...
Rokonságod közt nincs miniszter,

Ha várt szerencsed jól beüt,
Nem zúgja rád a lap: filiszter,
Puritán állasz mindenimé,
S ha nem tovább, öt évig tart ma,
Elérve minden földi jó,
Megvan munkád gyimölcs jutalma:
A jég- s tüzmentes penzió!
Kéri oly megyét; hol nincs rokonság,
Hol a nép pártatlan fogad,
A legtöbb bajt azok okozzák
S' érzed próféta-sorsodat!
Ne főd legyen hajód kormányja.
Szíveddel a jövőbe nézz,
Nem ütköz útja zátonyába
Az ily delejtűs tengerész...
Legyezd a konclesó kliensek
Sűrű farkesóválásait,
Soha semmit se tégy ezeknek,
Példájuk sokra megtanít!
És aki sok jót összehordott
Egy éltén át önzetlenül,
Szerzd meg annak azt az ordót,
Ha kebleden nem is fészül!
Hintsd telt marokkal két keziddel

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

szerint minden reményünket a megvalósuló kath. autonómiaóra vetjük, melynek helyes megoldásától olyan döntő fordulatot reménylünk a magyar katholicizmusrá vonatkozólag, mint a minőt Pázmány Péter fellépése jelentett. Épen ezért véljük, hogy mielőtt a kath. egyházi bírtok az autonómia révén a kath. milliók le nem gyűrhető oltalma alá kerülne, a milliárdokkal meghízott nagy tőke még egy sürgős és heves kísérletet tesz holmi kommasszálás, majd „többtermelésre dolgozó nagy bérlet” címén a kath. földbirtokba boesátani élőködő csapját. Azért szükséges, sürgős, holnapra nem halasztható feladat: a kath. vagyonnal a kath. autonómia bevezetéséig kiépítendő várába bevonulnunk.

b.

Innen — onnan.

Eszterházy betegsége. Mi is nagyon sajnáltuk, mikor hírt vettük, hogy ez a nagyon szimpátikus államférfi félre vonul a kormányról vezetésétől. Mert egy ideális lelket láttunk benne, aki maga sem tudja hogyan, beletévedt a politika chaoszába s megborzadt, amikor olyan közvetlen közelből látta az emberi gyarlóságok kétségbeesztő lehangelő tülekedését. S ki tudja miket látott a „hőhere politik” boszorkánykonyhájában! De hát beteg lett tőle. Ezt a csömört vele szenvedték végig a magasabb közéleti kultúra levegőjében úszó munkapárti sajtó organumok is, főképp a Budapesti Hírlap. Az ember elgondolja azokat a nagy göröcsöket, hányási ingereket, gyomorégéseket, amiket a méltóságos újság szenvedhet a közéleti s politikai morál egy-egy ilyen szőlőzetési jelenetekor, amikor egyúttal ő is megszű-

nik kormánypárti félhivatalos lenni. Milyen más volt ez a politikai tisztesség ez előtt hét évvel, a munkapárti bölcső ringatásakor, amikor ökegyelme is szűrt változtatott! Akkor nem volt életet veszélyeztető tülekedés a munkapárti klub előtt. Kötéllal kellett fogni a főispánokat, államtitkárokat, képviselőjelölteket. A Pálokat és Zoltánokat rendőri karhatalommal kellett előhurcolni a búvóhelyekről, horoggal kellett nagynehezen kihalászni a zavarosból, hogy képviselőket faragjanak belőlük. Soha tisztább politikai levegő nem lengedett Szt. István országának bércein és rónáin. S ha tisztább választásokat nem látott Magyarország s a nagy világ. Hiszen Lukács Lászlót nem itélték el panamázásért, csak Désty mentették fel, mert azt állította róla, hogy Európa legnagyobb panamistája. Miért is nem fujdogálhatnak ezek az ideális zefírek a tarlott bokrok közt! De hát bizony ez a világ már eltűnt s most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor fog a Budapesti Hírlap erkölcsi bélhurujta lokalizálódni? Mikor fogja felfedezni a jelenlegi ministerekben a tehetőséget, a Wekerle-kormány programjában a szimpátikus vonásokat? Mikor fogja konstatálni, hogy a munkapártnak is voltak tévedései, sőt olyan hibái is, amik miatt nem érdemes a további támogatásra? Azért volnánk kíváncsiak, mert úgy mondják, hogy az emberi természet minden hét évben változik s a Budapesti Hírlap ép ott áll a kritikus időpontban, a veszedelmes életkorban.

Munkás érdekek védelmezése.

Nemrégiben sztrájk volt a Weisz Manfréd gyárában. Weisz Manfréd úr arról nevezetes, hogy több a milliója, mint az éveinek száma. Tavaly potom tizenkilenc millió jövedelmet vallott be jöszántából. Ilyen nagy úrnál lehet sztrájkolni, mert nagy a cselédség. 600 drb. női alkalmazot-

tat tart a 120 kor. havi fizetéssel. Meg lehet ebből élni? Ebből nem lehet megélni, ebből csak milliókat lehet szerezni. A szegény fehérmépek sztrájkjal akarták elintézni a dolgot. És sajátságos, hogy a munkás jólét exclusiv forumát, a Népszavát mennyire nem izgatta a dolog. Azt hittük, hogy örjöngeni fog a milliók s az éhes gyomor kinos problémájának elemezésekor. Nem tette. Olyan keztyűs kézzel tárgyalta az ügyet, mintha legalábbis magasabb diplomaciai silusgyakorlatokat írt volna. Ezt is csak eleinte; harmadik vagy negyedik nap már csak pár sorban emlékezett meg róla. Na, bezzeg, mikor annak idején a gabona árat emelték egy kicsit több joggal és igazsággal, mint aminővel a gyárak csinálják ezt a légtornaszat, akkor tömegsztrájkra úszított, forradalommal, világperzseléssel fenyegetett s kiöntötte nagy tartalékú epéjének minden zamatát. Persze akkor a gazdákról volt szó, most pedig Weisz Manfrédrol.

H I R E K.

— **VIII. körlevél.** A háborús idők új cselekvési mezőket nyitottak meg a lelkipásztorok számára nemcsak a társadalomban, hanem a lelki életben is. Nem lehet behunyt szemmel néznünk az új idők által teremtett új helyzetet s új viszonyokat. Ez a körülmény indította püspök urunkat, hogy fölemelje figyelmeztető szavát s irányt szabjon a lelki-pásztorok munkásainak. A lelki élet új tevékenységi elemeit VI. sz. levelében körvonalozta, a VIII. számú levél a társadalmi cselekvések irányát mutatja meg. A két körlevél tehát kiegészíti egymást. Nyomatékoson fölhívjuk a lelkipásztorok figyelmét a két körlevélre.

— **Személyzeti hírek.** Bartos Mihály kozmási plebános és Nagy János sepsizentgyörgyi s. lelkész katonai lelkészi teendők végzésére szólítottak be Nagyszébenbe.

— **Változások a szt. Ferencrendieknél.** Az erdélyi szt. Ferencrend által vezetett plebániákat következőképen töltötték be: Kóry Ottó Deésre, Biró Lőrinc Fogarasra, Rozsnyay Barnabás Szászsebesre, Ferencz Pál Szászvárosra, Kassai Kelemen Mikházára, Kovács Athanáz Medgyesre került adminisztrátornak.

— **Rekvium.** Tragikus véget ért Erzsébet királynénkért szept. 10.-én volt a szokásos évi gyászistentüsztelet a székesegyházban. Jelen voltak a hivatalos testületek, katonaság, tanuló ifjúság. Az ünnepélyes gyászmisét püspök urunk végezte.

— **Halálozás.** Veress István nyug. kászónújfalvi plebános, aranymisés áldozópap, életének 83, áldozópapságának 57. évében a szentségek többszöri ájtatos felvétele után szept. 4.-én csendesen elhunyt. A megboldogult Gyergyószentmiklóson kezdte pályafutását, mint népiskolai tanító és segédlelkész. Azután marosvásárhelyi tanár lett, majd Bátyosváralján és Kászónújfaluban lelkipásztorokodott. Kászón-

Állásod fényét szerteszté,
Ne nézd a blattja kell-e? nem kell?
Gyógyítsd az élet közsebet.
Nagy altruistának kell lenned,
Tégy folyton a szegényekért,
Hogy látják, érzik, hogy tebenned
Emberbaráti lélek él!
A hivatás magaslatán ma
Csupán csak így képzellek én,
Így vesz szárnyára majd a néma
S dicsérend a közvélemény!
Feljutván az ugorkafára,
Programod a munka legyen,
Népszerűség e munka ára
S pihenhetsz majd babér gyepen!
Még egyre kérlek! A mi fontos!
Kár, hogy a hited nem élit.
Minden keresztény erre kontóz,
Szeretné a maga felit. . .
Ám így se baj, a kontrafélnék
Kurizálj mindig szépen s zápora
Nem áztat el s morogva véd meg
Hitsorsosidnak tábora!!
Legyen bíród falábón sok szeg.
És rajtuk taktikás eszed,
A jó kortest előre fogd meg,
Idővel nagy hasznát veszed. . .
A felfelé való bukás a végén
— Ki botránkoznék meg azon —
Egy olesó mandátumnak révén
A nyugdíj mellett is haszon. . .

Vigyázz! megyés főuraságod
Öröknék egy percig se tudd.
Tiszavirág a dignitásod,
Politikából vert az út. . .
Közéleti pólus nadirja,
Zenitje főispáni polc.
Egy új kormány jön és radirja
Nyomán a listából kiköpsz. . .
Gyorsan beüt s mohón grasszál a
Járványos főispáni vész,
Lepottyansz a zenitben állva
És méltóságos semmi léssz. . .
De hát ehhez te szokva vagy már,
Mikor érettségét tevé,
Több nem valál — más is csak így

Tekintetes nagy semminél. . .
Siess hát akkor Pestbudára.
E végtanácsot adhatom;
Ha kidobás is jár utánna,
Menj újra be az ablakon. . .
Ne tágtis, jól fejedbe véssed,
Miniszter ha rád is rivall;
Betartva hűn kilincselésed
Célhoz vezet s nincs semmi baj!
S ha így lehetsz korán te urrá,
— Igaz, nem lesznek éljenek —
Nemzetközín kiáltom: Hurrá!!!
Hogy főispánná tettelek !!!

Emberly Árpád.

ájjaluban 22 évet töltött, irányította híveinek lelki életét s most volt hívei között fog ideiglenesen megpihenni. Híres nagyboldogasszony-napi búcsúin rendszeren b. Ujfalusi kanonok — Ujfalú szülötte — volt a celebráns. Tipikus székely volt, kinek jó ötletei, anekdotái sokáig megmaradnak barátai s ismerősei emlékében. R. i. p.

— **Zsinatvizsgálatok.** Fábrián János kolozsvári és Kicsid Géza marosvásárhelyi segédlelkészek szept. 12. és 13. napjain sikerrel letették a zsinatvizsgálatot.

— **Az igazgatótanács** szeptemberben nem ülészik. Legközelebbi ülés október 12.-én lesz.

— **Adakozás** Az Országos Postás Kórház javára püspök urunk 1000 koronát, Fuchs Nándor nagykereskedő 500 koronát adományoztak.

— **Opera** Lajos tordatúri plebánus a Maláth-alapra, a Nemzeti fogadalmi templomra és a Kárpáti templomra 5—5 koronát küldött. Köszönettel rendeltetési helyére juttattuk.

— **Beíratás a gimnáziumba.** Az erdélyi rk. Státus gyulafehérvári főgimnáziumának a rendes beíratások szeptember 20., 21. és 22.-én lesznek. A tanévi munka szeptember 24.-én kezdődik.

A Szoc. Misszió—Társulat kongresszusa. Szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik mindenfelé a Szoc. Misszió Társ. erdélyi kongresszusa iránt, amely szept. 18.—21. napjain fog lefolyni városunkban. Mindenfelől jönnek a jelentkezések hívek és papok részéről egyaránt. Eddig mintegy havanban jelentették be résztvevési szándékukat. Az elsőrangú és országos hírű előadók neve kétségtelenül nagy hallgató közönséget fog összehozni városunkból is. U. ekkor tartja Szentiványi Károly prépost is konferenciáit, amik az idén elmaradt lelkigyakorlatokat fogják részben pótolni. Az értekezletek a főgimn. tanácstermében lesznek, a konferenciák színhelyét a lelki vezető fogja meghatározni. Az ünnepélyes Veni Sanctet püspök urunk tartja 19.-én reggel fél 8 órakor a székesegyházban. Mihez tartás és tájékoztatás szempontjából itt közöljük a kongresszus véglegesen megállapított programját:

Szept. 18.-án, kedden este fél 6-kor a kongresszus ünnepélyes megnyitása. A megnyitó beszédet püspök urunk mondja. Utána tájékoztatót mond Parkas Edit alapítványi hölgy, a Szoc. Miss. Társ. főnöknője.

Szept. 19.-én, szerdán: a lelkigyakorlat napja. Reggel fél 8 órakor szt. mise. d. e. 8-kor, fél 11-kor és délután 4 és 6-kor konferencia beszédek, tartja Szentiványi Károly prépost. Napközben gyónás.

Szept. 20.-án, csütörtökön: reggel fél 8-kor szt. mise, 8-kor elmélkedés, tartja: Szentiványi Károly. Fél 11-órakor kezdődik az I. értekeztet. Megnyitót mond Püspök urunk. Előadók: Stadler Frida: Beszámolás a helyi szervezetről; Schlichta Margit: Miért szükséges a helyi szervezeteket kerületi szervezetekké tömöríteni? Parkas Edit: A külső tagság ismertetése. Délután 4 ókor

lesz a II. értekeztet. Előadók: Parkas Edit: Társadalmi tevékenység és a nők szavazati joga; Széll József: Legközelebbi teendők.

Szept. 21.-én, pénteken: reggel 8 órakor szent mise. Délután 9 órakor III. értekeztet. Előadók: Szentiványi Károly: Meggyőződésünkben folyó gyakorlati tevékenységünk; Parkas Edit: Utaraló.

Az aggodalmaskodókat megnyugtattuk, hogy a reggeli fél 8 nem lesz olyan korai, mert szerencsénkre szept. 17.-én megint hátra igazítják az órákat. Soha jobbkor. Az előjelekből és készülletekből ítélve a kongresszus nagy sikerén nem kételkedünk, de azért e helyen is felhívjuk rá úgy a tagok, mint az érdeklődők figyelmét.

— **Papszentelés.** Csörgő Benedek végzett thologusnak szeptember 12., 14. és 16. napjain adta fel főpásztorunk a magasabb egyházi randeak.

— **Megnyit a csikszeredai főgimnázium.** A csikszeredai főgimnáziumban augusztus 25. és szept. 2. között tartották a javító és pótló vizsgálatokat s a beíratásokat. Szept. 3.-án volt az ünnepélyes Veni Sancte s az iskolai év megnyitása. A beíratkozott tanulók száma 293. Minthogy azonban megfelelő helyiségük még nincs, s a tanárok száma is csekély — összesen tíz — természetesen, hogy a tanítás csak nagy nehézségek közt haladhat.

— **Megszűnik a nyári időszámítás.** A háborús idők sanyarúságaiban végre egy kis derű: megszűnik a nyári időszámítás. Szeptember 17.-e lesz a boldog nap, mikor megszabadulunk tőle. Nevezett napon éjfél után 3 órakor miniszteri rendeletre megjelennek a jótékony mane-tekkel-fáreg újjak s visszaigazítják a másosokat a hármáról a kettesre. Ennek következtében mi az éjfél után 2—3 ig való időt kétszer aluszuk át s így kipótoljuk azt az órát, amit április 15.-én igazságtalanul elraboltak tőlünk. Szerény óhajunk, hogy a nyári időszámítást a becsületes feltaláló tartsa meg magának.

— **Körözés.** Két idegen asszony eladás céljából a Lóbi Mór féle ékszerész üzletébe eladás végett bevitt egy hosszú arany férfi óráncot. Miután időközben az asszonyok eltűntek, az óráncot az ékszerész beszolgáltatta. Tulajdonosa azzal köröztetik, hogy kellő igazolás után a rendőrségen átvetheti.

Abosfalvi (Kisküküllő m.) róm. kath. iskolához helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik az 1917.—18. évre. Fizetése havi 80 korona és butorzatlan lakás, fűtés nélkül. **Pályázati idő szeptember 25.-ig.**

Róm. kath. iskolaszék.

IRODALOM.

Élet. Képes havi folyóirat. Magas színvonalon mozgó kath. szépirodalmi lap. Szerkeszti: Andor József, Budapest, I. Fehérvári út 15. sz. Előfizetési ára egész évre 20 kor. **Mária-Kongregáció hitbuzgalmi képes havi folyóirat.** (Szerkesztőség és kiadóhiva-

tal, Budapest, VII. Horánszky-utca 20.) — **Legujabb száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg.**

A Magyar Kultúra szeptemberi kettős száma is súlyos tartalommal érkezett meg olvasóihoz. Dr. Tóttóssy, Dr. Sigmund Elek, Toldi Jenő és Blaskovics Ferenc tollából hoz tanulmányokat, azonkívül tárcák, kritikák, szemlék, rövid feljegyzések teszik változatossá a magas nivón álló folyóiratot. — **Előfizetési ára egész évre: 16 kor.**

Valamennyit melegen ajánljuk olvasóink pártfogásába.

Szerkesztői üzenetek.

■ Teljesen igaza van, a cikket sok helyt teljesen érthetelenné tette a szedés. Egy helyt pl. ez állott: ültessenek a trónra egy olyan re galantiomot (gavallér királyt) mint Vittore Emanuele — s lett belőle egy értelmetlen abrakadabra. A cikkirő a bűdösnek nevezett németekkel szemben gúnyosan lótosz-évo angolokat s parfüm-ivó franciákat emlegetett, a valóságban azonban értelmetlen lótosz-évo angolok s parfüm-ivó franciák kerültek napvilágra Radko Dimitrievic sem a szerző hibája, hiszen a verebek is csipripollják Radko Dimitriev nevét. Az elnökséget ne tessék hibáztatni. Elvégre az elnöktől elég, ha szerkesztő is egyuttal, de hogy még szedő és kihordó is legyen, az talán egy kissé sok az ő békurájának.

Székioldvarhely. Megjött. Köszönjük. Adjuk.

Sz. 13653—1917.
kig.

Hirdetmény.

Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város közönségének és az erdélyi püspöki uradalomnak jogához tartozó piaci vásárvám A.) úgy a város közönsége jogaihoz tartozó B.) alatti külön álló díjszabályzat szerinti szemét és üzérkedési vám 1918. évi január hó 1.-től kezdődőleg három egymásután következő évre vagyis 1920 év végéig terjedő időre f. évi október hó 1.-én d. e. 10 órakor a városi tanács nagyteremben tartandó nyilvános árverésen együttesen s egyszerre bérbe fognak adatni.

Kikiáltási ár az A.) tarifa szerinti vásárvámra évi 8800 kor., a B.) tarifa szerinti szemét és üzérkedési vámról nézve évi 11300 kor. Bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százaléka teendő le készpénz, vagy tőzsei árforlyam szerint számítandó állampapírban.

Írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig kell bánatpénzzel ellátva kiküldött biztoshoz adandók be azon világos kijelentéssel, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri, magát azoknak mindenben aláveti. Utóajánlatok vagy kellő bánatpénzzel el nem látott írásbeli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az A.) és B.) tarifa szerinti vámkokra nézve beadandó együttes ajánlatban külön-külön kitéendő, hogy az A.) és B.) vámkor mennyi lesz ajánlva.

Bővebb felvilágosítással a városi tanács kiadó hivatalában közszemlére kitéti s a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető árverési feltételek nyújtanak.

Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának 1917. évi szeptember hó 5.-én tartott rendkívüli üléséből.

Dr. Roska Miklós polgármester.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

Decemberi Reláció.

XVI. Reláció: Főesperesj látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz.388.

Különféle egyházi nyomtatványok:

Matricula Baptisatorum. Bel és külv. rsz. 389 b. és 389 k.

Matricula Confirmatorum rsz. 390.

Matricula Copulatorum. rsz.391.

Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.

Matricula Conversorum. rsz.393.

Matricula Apostatarum. rsz. 395.

Matricula Defunctorum. rsz. 395.

Matricula Mixta Matrim. rsz. 396.

A csupán polgári házasságot kötőtek anyakönyve. rsz. 397.

Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.

Fennti nyomtatványoknak ive 12 fillér.

Extractus Baptisat. drb. 6 fill. rsz. 399.

Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.

Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.

Bérmálási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.

Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.

Idegen jegyesekről szóló értesítvény.

drbja. 2 fillér. rsz. 404.

Kötelezvény. (Kisebb tőkéről.) (3 f.) 405.

Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.

Szt.mise után végzendő ima. (10 f.) 407.

A papírárak, valamint a munkabér folytonos emelkedése folytán a nyomtatványok árának emelését fenntartjuk magunknak!

Háziáldás, a ház és családnak Jakob apostol szerint való lelki megáldás. 38x51 cm. nagyságú táblau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor-val drágább.) ára: példányonként 60 f. **Pecsétnyomó rézből,** 4—6 kor.

Kaphatók: a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-ucca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobo-gók, karingék, álbák, kehelyruhák stb. készítettnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközölhetnek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáférőknek érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptöke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhassa vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen terén kielégíthetik a biztosító közönség mindenemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáférőknek szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felveszi:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykiházasítási és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyszintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére,

melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztézetek, áruaktárok, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket

Jégkár ellen mindenemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyetek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezességi biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utipodgyász biztosítást. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáférőknek

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Felölös szerkesztő: Rass Károly.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.